

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 18P/14/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713214341
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Helena Menichová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:5713214341.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Helenou Menichovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa

E. B., nar. XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, dieťa rodičov: matka H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX/X, XXX XX H., a otec E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXXX/XX, XXX XX L.Á. X. L., v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

Návrh otca na zníženie výživného sa zamieta.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 4.10.2013 otec E. B. žiadal zníženie výživného na maloleté deti, H. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa na sumu 60,- Eur mesačne.

V návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 10C/244/2006 bolo jeho manželstvo s matkou detí rozvedené a deti pochádzajúce z manželstva boli zverené do osobnej starostlivosti matke, otec bol zaviazaný platiť na maloleté deti výživné vo výške 165,97 Eur mesačne.

Matka maloletých detí podala návrh na OS Martin na zvýšenie výživného. Rozsudkom OS Martin, sp. zn. 20P/137/2010 zo dňa 7.12.2012 bolo rozhodnuté o zvýšení výživného na mal. H. vo výške 150,- Eur a mal. E. vo výške 120,- Eur mesačne, vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky, čo potvrdil aj rozsudok KS v Žiline sp. zn. 9CoP/21/2013 zo dňa 14.3.2013.

Nakoľko od vydania rozsudku OS Martin sp. zn. 20P/137/2010 zo dňa 7.12.2012 resp. rozsudku KS v Žiline sp. zn. 9CoP/21/2013 zo dňa 14.3.2013 vznikli ďalšie závažné skutočnosti, ktoré v plnej miere ovplyvnili situáciu otca a možnosti plnenia tohto rozsudku, je nútený podať tento návrh na zníženie výživného. Nie je schopný pri najväčšej snahe plniť tak vysoké výživné. Nemožnosť procesného uplatnenia nových skutočností v procese dokazovania v predošlom súdnom konaní mohla viesť k nesprávnemu rozhodnutiu súdu vo veci samej.

Zhruba v máji 2012 mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť na dve mal. deti, X. (3 roky) a Z. (2 roky), vo výške 160,- Eur mesačne k rukám matky, Z. H.. S priateľkou Z. žili v spoločnej domácnosti, vzťah bol

harmonický, zo vzťahu pochádzajú aj mal. X. a mal. Z.. Snažili sa zariadiť si vlastnú rodinu a bývanie, priateľka akceptovala aj jeho synov z prvého manželstva. Pomáhala otcovi osobne alebo finančne. Cez prázdniny si brali mal. H. a E., kúpili im oblečenie, obuv a i. potrebné veci. Keď mal podanú žiadosť o zmenu opatrovníctva na mal. E. a H., musel si zobrať pôžičku na kúpu antialergických vankúšov a paplónov. Následne splácal 37,- Eur mesačne v HomeCredit. Zároveň posielal výživné k rukám matky a popri tom sa snažil vždy prispieť, čo robí stále. S priateľkou sa snažili o to, aby boli zabezpečení aj chlanci z prvého manželstva, ako aj ich spoločné deti. Po to, čo mu bolo zvýšené výživné, priateľka odmieta naďalej pomáhať na úkor ich spoločných detí. Do toho času sme mali spoločný bankový účet, v súčasnosti majú oddelené, pretože priateľka sa rozhodla, že nebudú hospodáriť spoločne.

Okrem toho pri určení vyživovacej povinnosti na mal. E. a H. bol braný do úvahy aj príjem sl. H., v tom čase jeho družky, pretože hospodárili spoločne. V súčasnosti už nehospodária spoločne, navyše prispieva aj na výživu detí X. a Z. sumou 160,- Eur mesačne. Týmto sa otcovi finančná situácia zmenila do takej miery, že je pre neho nemožné plniť výživné stanovené rozsudkom sp.zn. 9CoP/21/2013 zo dňa 14.3.2013.

Po zvýšení výživného nastali zmeny v jeho domácnosti, ktoré zlú finančnú situáciu ešte viac zhoršili. V spoločnej domácnosti žije s bývalou partnerkou Z. H. a ich mal. deťmi X. a Z..

Počas vzťahu mu priateľka všemožne pomáhala, pretože sám nevládal splácať všetky splátky, výživné na deti z prvého manželstva a iné nutné výdavky. Keď to malo byť na jej úkor a ich detí, rozhodla sa pre razantný krok a opustila ho. Zároveň trvá na platení výživného na ich spoločné deti a keď túto dohodu poruší, podá návrh na určenie vyživovacej povinnosti na mal. X. a Z.. Týmto mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť vo výške 160,- Eur.

Ani jeden z nich nemá finančné prostriedky na to, aby sa odsťahoval a žil samostatne, preto žijú stále v spoločnej domácnosti. Atmosféra je však napätá a často končí hádkou. Hádky sú vyvolané hlavne zlou finančnou situáciou a veľmi zle pôsobia na ich spoločné deti. Do obdobia, kedy súd určil tak vysoké výživné na deti z prvého manželstva, zdieľali spoločný účet kam im chodili výplaty. Teraz majú účty oddelené, pretože partnerka si neželá, aby jej príjem bol jeho príjmom a ona musela doplácať aj na jeho záväzky z prvého manželstva.

Príjem otca je približne 1.000,- Eur mesačne, každý mesiac plat kolíše, niekedy nedosiahne ani hranicu 1.000,- Eur. Nevyhnutné výdavky presahujú túto sumu, pravidelné výdavky sú: hypotéka za by v Slovenskej sporiteľni 428,50 Eur/2, nájom s inkasom 168,- Eur/2, električka a plyn 34,- Eur/2, spolu 630,50 Eur.

Tieto si v súčasnej dobe delia so sl. H. na polovicu, čo predstavuje 315,25 Eur.

Mesačné výdavky, ktoré hradí sám: úver v Slovenskej sporiteľni, braný počas manželstva, 100,- Eur, úver v Slovenskej sporiteľni 106,63 Eur, Proficredit 112,- Eur, telefón 50,- Eur, spolu 368,63 Eur.

Na účte má trvalý príkaz na leasing za auto, ktoré používa hlavne na dopravu do práce. Auto na leasing si brala sl. H., nakoľko bol pre banku nesolventný a úver na auto resp. leasing by mu banka neschválila. Auto je formálne písané na ňu. Mesačná výška splátky je 133,11 Eur, aj keď polovicou prispieva sl. H., napriek tomu, že auto používa sám, stále má povinnosť zaplatiť mesačne 66,55 Eur. Cesta do práce a späť predstavuje denne 30 km, mesačne tankuje za viac ako 60,- Eur. Zákonnú poisťku platí štvrťročne 29,- Eur, havarijnú poisťku 75,- Eur/rok. Mesačné náklady za autom sú min. 130,- Eur.

Pribudla vyživovacia povinnosť na mal. X. a Z. vo výške 160,- Eur, spolu s určeným výživným na H. a E. vo výške 270,- Eur je nereálne, aby mohol pokryť všetko zo svojho platu, pričom nerátal stravu, hygienické potreby, oblečenie alebo i. nevyhnutné potreby pre seba.

Pravidelné mesačné výdavky za mesiac predstavujú sumu 1.138,88 Eur, čo je oveľa väčšia položka ako je jeho mesačný príjem. Napriek tomu, že sa snaží splácať všetko na čas, keď mu vzniknú čo i len malé nečakané výdavky, ovplyvní to rozpočet natoľko, že sa automaticky dostáva do omeškania s i. splátkami. Pod pojmom neplánované náklady mal na mysli napr. chorobu detí, ale i výmenu spotrebného materiálu v domácnosti. Škrť cez rozpočet urobila napr. kúpa novej drezovej batérie a umývadlového sifónu, ktoré sa opotrebovaním pokazili, čo bolo spolu 30,- Eur. Aj keď sa snaží všetko opraviť svojpomocne, veci, ktoré musí neodkladne kúpiť, zapríčinia, že mu neostane na účte dostatok prostriedkov, aby

prešli trvalé príkazy na dané úhrady a má upomienky na nezaplatené mesačné úhrady. Na jeho výživu mu nezostávajú žiadne prostriedky, hlavne keď so sl. H. hospodária samostatne. Kvôli financiám zanedbáva svoj zdravotný stav, zdravotná starostlivosť si vyžaduje aj nemalé finančné doplatky, odkladá mnohé diagnózy. Liečbu, ktorú potrebuje, nehradí zdravotná poisťovňa v plnej výške a tiež si vyžaduje pravidelné návštevy a kontroly u lekára, ktorý je vzdialený asi 55 km od bydliska. Ide o lieky vo výške 30,- Eur mesačne a náklady s cestovným. Potrebuje výmenu zubného chrupu, odhadom stomatológa by to stálo 700,- Eur, čo je nepredstaviteľná čiastka pre neho. Problémy so zubami spôsobujú ďalšie zápalové procesy v tele.

Matka maloletých pracuje iba na čiastočný úväzok, nemá žiadne zdravotné problémy ani iné prekážky, ktoré by jej bránili zamestnať sa na plný úväzok, pracovnú dobu má v čase, keď sú maloletí doma zo školy, čím je jasné, že s nimi netrávi čas a už vôbec nedohliada na ich prípravu do školy. Obaja majú nedobré výsledky v škole. Keď mali problémy v škole so zvládnutím učiva, bol to on a jeho partnerka, ktorí sa im venovali a učili sa s nimi spoločne na opravné skúšky. Ich matka zanedbala ich výchovu až do takej miery, že v siedmom ročníku ZŠ robili obaja opravné skúšky z matematiky.

Matka maloletých má partnera, ktorý sa zdržuje u nej v domácnosti. Z výživného, ktoré od otca žiada, chce hradiť nájomné a náklady za byt, pritom tam býva aj jej priateľ. Z toho vyplýva, že na jej bývanie jej má prispievať priateľ a nemá to byť formou výživného, pretože to je určené deťom. Opakovane sa stalo, že matke maloletých dal peniaze na školské potreby, avšak tie im po celý rok nezakúpila. Peniaze použila na iné účely.

V návrhu na zvýšenie výživného uvádzala, že maloletí potrebujú financie na záujmové krúžky, v súčasnosti však ani jeden neabsolvujú. Jeden krúžok hradí škola, ale nejavia záujem ani o jeden bezplatný krúžok. Syn H. hrával hokejbal a potrebnú výstroj si zakúpil sám z peňazí, ktoré dostal od matky otca, sestry otca a otca práve na takéto účely. Syn E. nemá žiadne športové aktivity ani nenavštevuje prírodopisný krúžok.

Synom nakupuje oblečenie, obuv a tiež im dáva vreckové podľa možnosti. Matka otca im tiež kupovala oblečenie, ktoré jej pomáhal vybrať. Prednedávnom zomrela a keď prišli Martin a Jozef na pohreb svojej babke, kúpil im kompletne oblečenie vhodné aj na pohreb aj na bežné nosenie. Sestra otca tiež javí veľký záujem o oboch jeho synov, prispieva na to, aby im zabezpečil oblečenie a iné veci, ktoré chlapci chcú, napr. bicykel.

Pre synov sa snaží urobiť všetko pre to, aby sa mali dobre. Túto povinnosť si uvedomuje a koná tak, aby mali potrebné veci. Nie je však ochotný živiť matku. Zo zvýšeného výživného by profitovala hlavne ona, pretože o prácu nemá záujem. Chlapci sú už vo veku, kedy si môžu privyrobiť študentskou brigádou a takto získať nejaký príjem. Staršiemu synovi H. ponúkol bývanie a spoluprácu v autodielni. Takto by mu zabezpečil bývanie a prácu aj po ukončení školy.

Vznikom ďalšej vyživovacej povinnosti na mal. X. a Z. sa zmenila finančná situácia otca, určené výživné na H. a E. je vysoké a pri súčte vyživovacích povinností sa dostáva k sume, ktorú pri najväčšej snahe nemôže platiť, preto uvádzaný dôvod zníženia výživného je skutkovo naplnený.

Úverové a aj iné výdavky uvádzal aj v predošlom konaní, súd však posúdil hlavne výšku jeho príjmu aj so sl. H. bez ohľadu na to, že otcovi nezostáva ani životné minimum. Naozaj nevie, z čoho bude teraz po rozchode s partnerkou žiť. Chápe, že vyživovacia povinnosť je prednostná, avšak keď bude zanedbávať iné splátky, dostane sa následne do väčšej finančnej tiesne a môže oprávnene predpokladať, že aj do exekučných konaní.

Mal. syn Z. má zdravotné problémy, ktoré zatiaľ ani lekári nie sú schopní presne určiť. Má oslabenú imunitu a preto lekári odporučili dlhodobu nechať Z. v domácom prostredí a nechodiť s ním do kolektívu. Keďže je pracujúci človek a matka maloletého tiež, nemá sa o syna kto v čase, keď sú v práci, starať. Boli nútení nájsť si opatrovatelku, ktorá by bola v ich neprítomnosti so synom. Mesačné náklady na opatrovatelku sú okolo 300,- Eur. Tieto služby platí matka mal. Z., pretože sám nemá financie, ktorými by prispel na služby opatrovatelky. Snaží sa preto byť častejšie osobne so synom, pokiaľ mu to práca dovoľuje, matka mal. však žiada, aby sa tiež podieľal na tejto povinnosti. Prehlásil, že nemá si za čo kúpiť ani základné potraviny nieto ešte platiť opatrovatelku.

V tejto situácii nemôže zabezpečiť rovnakú životnú úroveň mal. X. a mal. Z., ako je povinný u detí z prvého manželstva, tj. E. a H..

Z dôvodu, že od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene pomerov na strane otca, žiada o zníženie jeho vyživovacej povinnosti na minimálnu výšku.

V čase podania návrhu H. B., nar. XX.X.XXXX, dosiahol plnoletosť.

Súd uznesením č.k. 18P/14/2013-12 zo dňa 29.11.2013 konanie vo veci zníženia výživného na plnoletého H. B., nar. XX.X.XXXX, vylúčil na samostatné konanie, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.12.2013.

Súd uznesením č.k. 18P/14/2013-13 zo dňa 9.1.2014 ustanovil mal. E. B., nar. X.XX.XXXX, kolízneho opatrovníka pre konanie o návrhu otca o zníženie výživného - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“) Martin.

Matka maloletého v písomnom vyjadrení k návrhu otca na zníženie výživného (č.l. 28) uviedla, že s podaným návrhom otca nesúhlasí, pripojila upovedomenie o zmene právnej kvalifikácie a odovzdanie veci zo dňa 7.1.2014 Útvaru vojenskej polície Banská Bystrica, rozsudok OS Martin č.k. 20P/137/2012-242 zo dňa 7.12.2012, rozsudok KS v Žiline sp. zn. 9CoP/21/2013 zo dňa 14.3.2013, rozhodnutie ÚPSVaR zo dňa 7.11.2013, ktorým bolo rozhodnuté o náhradnom výživnom pre mal. E. B., oznámenie zamestnávateľa matky zo dňa 18.2.2014 (č.l. 48) a mzdový list matky za rok 2013 (č.l. 49), návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 23.11.2010 (č.l. 51-52), návrh na zrušenie užívacieho práva na byt (č.l. 53).

Súd nariadil pojednávania, vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, kolízneho opatrovníka, listinnými dôkazmi doloženými do spisu v konajúcej veci ako aj listinnými dôkazmi z pripojených spisov 10C/244/2006, 20P/264/2008, 20P/44/2009, 20P/137/2010, 8P/5/2013, 9C/278/2010, 8C/32/2009 a zistil:

Rodičia maloletého boli rozvedení rozsudkom OS Martin č.k. 10C/244/2006-69 zo dňa 3.10.2007, právoplatného dňa 11.12.2007. Maloletý E. B., a v tom čase mal. H. B. boli zverení do osobnej starostlivosti matke a otec bol povinný prispievať na ich výživu, v tom čase v platnej mene 2.500,- Sk mesačne na každé dieťa.

Rozsudkom OS Martin, č.k. 20P/137/2010-242 zo dňa 7.12.2012, právoplatného dňa 21.5.2013 v spojení s rozsudkom KS v Žiline, č.k. 9CoP/21/2013-270 zo dňa 14.3.2013 bola naposledy určená vyživovacia povinnosť tak, že otec bol povinný platiť zvýšené výživné na v tom čase na mal. H. B., nar. XX.X.XXXX, vo výške 150,- Eur mesačne od 1.3.2012 a na mal. E. B., nar. X.XX.XXXX vo výške 120,- Eur mesačne od 1.3.2012. Z odôvodnenia tohto právoplatného rozsudku súd zistil, že skutkové okolnosti, za ktorých bolo zvýšené výživné na mal. E. B., sa zhodujú so skutkovými okolnosťami v čase rozhodovania súdu o návrhu otca na zníženie výživného a podstatným spôsobom sa nezmenili. Matka v čase rozhodovania súdu na základe vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 20.3.2014 (č.l. 56 rub) býva v zariadenej garsónke, obidve deti žijú s matkou, majú vytvorené podmienky na to, aby sa mohli pripravovať do školy alebo na iné svoje záujmy. Mal. E. je deviatak a pripravuje sa na štúdium na Strednej odbornej škole obchodu a služieb s predpokladom zvýšenia výdavkov na toto mal. dieťa aj s ohľadom návštevy strednej školy, ako aj t.č. prípravy na prijímacie skúšky. Mal. E. chodí na doučovanie s matematiky, matka mu platí 10,- Eur za toto doučovanie ročne. ÚPSVaR od matky zistil, že otec sa o deti nezaujíma, nekontaktuje ich a platí mesačné výživné vo výške 82,99 Eur na mal. E. a na staršieho syna neprispieva vôbec. Otec uvedený na tomto pojednávaní nerozporoval.

Konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/278/2010 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, rovnako ako v čase konania o zvýšení výživného, ku dňu rozhodovania súdu nebolo právoplatne skončené.

Matka je stále zamestnaná u toho istého zamestnávateľa, Francesca - Creation s.r.o. (č.l. 48 konajúcej veci a č.l. 116 pripojenej veci 20P/137/2010). Pracuje ako upratovačka na 20 hod. týždenne, pracovnú zmluvu má na dobu neurčitú. Podľa mzdového listu za r. 2013 (č.l. 49 konajúcej veci) priemerný mesačný čistý zárobok za r. 2013 je 184,07 Eur.

Na pojednávaní dňa 20.3.2013 (č.l. 56) uviedla, že nepoberá žiadne sociálne dávky ani dávky v hmotnej núdzi. Poberá náhradné výživné na mal. E.. Výdavky na bývanie (elektrina, rozhlas, televízia) ani iné výdavky sa podstatným spôsobom na strane matky nezmenili. Nepoprela otcom tvrdenú skutočnosť, že má priateľa, ktorý však nebýva v spoločnej domácnosti, chodí iba na návštevu.

Rovnako otec je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa, listinné dôkazy - listiny zaslané zamestnávateľom Vojenský útvar 1201 Kuchyňa (č.l. 53 a nasl., 119 a 126 a nasl. pripojeného spisu 20P/137/2010 a v konajúcej veci na č.l. 80 a nasl.). V čase konania vo veci 20P/137/2010 bol zistený priemerný mesačný príjem otca za r. 2010 vo výške 813,- Eur, podľa mzdového listu doloženého v konajúcej veci na č.l. 88 jeho priemerný mesačný čistý príjem je 1.034,33 Eur a podľa mzdového listu za r. 2014, za mesiac január, február, marec tohto roku je priemerný mesačný čistý príjem otca 903,90 Eur.

Podľa vyjadrenia otca na pojednávaní dňa 20.3.2014 a obsahu žalobného návrhu, otec stále žije v spoločnej domácnosti so svojou družkou, matkou ich spoločných detí mal. X. a mal. Z., oproti stavu v konaní 20P/137/2010 s matkou mal. X. a Z. spoločne nehospodária, matke mal. detí X. a Z. prispieva mesačne na ich výživu spolu 160,- Eur.

Matka mal. X. a Z. pracuje u toho istého zamestnávateľa ako v čase konania 20P/137/2010 (č.l. 229-230 prip. spisu a č.l. 90 a nasl. v konajúcej veci). Podľa mzdového listu na č.l. 230 pripojenej veci priemerný čistý mesačný príjem matky mal. X. a Z. bol v r. 2012 vo výške 479,39 Eur , podľa mzdového listu za r. 2013 (č.l. 96 v konajúcej veci) priemerný čistý mesačný príjem bol 774,37 Eur, v r. 2014 za mesiace január, február a marec 874,43 Eur.

Podľa vyjadrenia otca na pojednávaní 6.2.2014 ohľadne zmeny pomerov uviedol, že od času, kedy súd rozhodoval o zvýšenom výživnom, zmenili sa jeho pomery v tom, že mu stúpili výdavky a klesla mu výplata o nejakých 50,- Eur. Zvýšila sa mu splátka hypotéky zo 430,- Eur na 504,- Eur. Z dôvodu, že bolo na neho podané trestné oznámenie, lebo neplatí na deti výživné v rozsahu určenom súdom, tak mu je vyplácaných 30 % z platu. Potvrdil, že stále bývajú v trojizbovom byte spolu s priateľkou a s ich spoločnými dvoma deťmi. Uviedol, že došlo k zníženiu platu aj jeho priateľky cca o 30,- Eur mesačne.

Otec doložil do spisu vyjadrenie jeho priateľky - žiadosť o vylúčenie z posudzovania v pojednávaní o výživnom (č.l. 62-63) zo dňa 18.3.2014, v ktorom sa uvádza, posudzovaním spolu s priateľom ukracuje svoje dve deti. Svoj príjem si osamostatnila, platí svoje výdavky - úvery, nájomné atď. a nemieni sa podieľať na vyživovaní priateľovej exmanželky. Platí väčšinu výdavkov v domácnosti, keďže priateľovi na to príjem nepostačuje. S priateľom majú neustále spory a hádky kvôli jeho exmanželke, čo viedlo k osamostatneniu a rozpadu doteraz ich harmonického vzťahu, hádky majú negatívny vplyv na ich spoločné deti. Žiadosť o výživné na mal. X. a Z. nepodala, nakoľko vie, že by to priateľ nemal z čoho zaplatiť a tak zatiaľ je to na ich dohode, platí 120,- Eur na obe deti. Priateľa má síce rada, jeho deti z prvého manželstva chceli do opatery, nakoľko by im vedeli poskytnúť oveľa lepšiu starostlivosť, ale nemieni na úkor ich ukracovať svoje dve deti. Spolu s priateľom vlastní trojizbový byt v obci Rohožník, v ktorom momentálne žijú spolu, keďže ani jeden nemá peniaze na samostatný byt a účty platia osobitne. Verí tomu, že ak by bola z pojednávania a posudzovania vylúčená, prestala by svojho priateľa obviňovať z ich ukracovania a ich dosť naštrbený vzťah by sa dal ešte zachrániť, keďže vie, že priateľ stojí o jeho záchranu a nechce stratiť ďalšie deti ani ju. Priateľovi hrozí strata zamestnania, nakoľko jeho exmanželka podala niekoľko trestných oznámení a bola mu zistená aj škoda na sklade a z toho vyplýva, že všetky výdavky pripadnú jej. Deťom priateľa sa snažia kupovať darčeky na sviatky, niekedy aj mimo sviatkov, pokiaľ im to finančné prostriedky dovoľujú.

Podľa § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine (ďalej len ZoR), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 ZoR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič, bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZoR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZoR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Súd pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného vychádzal z filozofie podstatnej zmeny pomerov a až následnej možnosti zmeniť rozhodnutie o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 ZoR. Pri vyhodnotení skutkových okolností v zmysle vykonaného dokazovania výsluchom otca, matky, kolízneho opatrovníka, listinnými dôkazmi doloženými do spisu v konajúcej veci a listinnými dôkazmi doloženými do spisu v pripojených veciach súd dospel k záveru, že nedošlo k takej dôležitej zmene, ktorá by mala význam pre novú úpravu výživného, ako to žiadal otec týmto návrhom.

Súd porovnaním skutočností vyplývajúcich z odôvodnenia právoplatného rozsudku OS Martin, č.k. 20P/137/2010-242 zo dňa 7.12.2012, právoplatného dňa 21.5.2013 a preukázaných skutočností v konajúcej veci dospel k záveru, že otcom tvrdené ďalšie závažné skutočnosti, ktoré ovplyvňujú jeho situáciu vo vzťahu k nemožnosti plnenia vyživovacej povinnosti podľa tohto právoplatného rozsudku v konaní preukázané neboli. Otcom tvrdené nové skutočnosti (nová vyživovacia povinnosť na ďalšie 2 mal. deti), ktoré podľa neho nemohol uplatniť v procese dokazovania v súdnom konaní 20P/137/2010, neboli novými skutočnosťami, ktoré by neboli známe konajúcemu sudu vo veci 20P/137/2010. Preto nemohli naplniť zákonné predpoklady ust. § 78 ods. 1 ZoR, podľa ktorého možno súdne rozhodnutia o výživnom zmeniť, ak sa zmenia pomery. K plneniu vyživovacej povinnosti otca na jeho X. (3 roky) a Z. (2 roky) vo výške 160,- Eur mesačne k rukám ich matky Z. H. súd odkazuje na právoplatné odôvodnenie rozsudku 20P/137/2010, z ktorého je nesporné, že súd pri rozhodovaní o zvýšenom výživnom pre mal. E. B. (a v tom čase aj na mal. H.) sa touto vyživovacou povinnosť otca k mal. deťom X. a Z. podrobne zaoberal a pri rozhodovaní o zvýšenom výživnom na mal. E. a t.č. už plnoletého H. zohľadnil plnenie

vyživovacej povinnosti otca aj na tieto dve mal. deti. Súd v tomto rozsudku skonštatoval, že príjem rodiny otca, t. j. jeho súčasnej rodiny vrátane príjmu družky, ktorá sa musí podieľať zo svojho príjmu na výžive aj ich spoločných mal. detí, nákladoch bývania a domácnosti, je taký, že nepochybne odôvodňuje aj zvýšenie výživného na mal. E. a H. B., s ktorým stanoviskom sa súd stotožňuje a vo veci návrhu otca na zníženie výživného, tzn. že pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného otcovi na E. B. a H. B. súd túto vyživovaciu povinnosť otca, ktorou otec apeluje vo svojom návrhu na zníženie výživného ako novou skutočnosťou, zohľadnil aj pri určovaní výšky výživného v konaní 20P/137/2010. Preto v konajúcej veci nie je táto okolnosť novou okolnosťou. Novou okolnosťou je len forma plnenia tejto vyživovacej povinnosti, že sumu 160,- Eur mesačne platí k rukám matky mal. detí X. a Z. a že s matkou týchto detí už nemajú spoločný účet, čo nemožno rozhodne vyhodnotiť ako ďalšia vyživovacia povinnosť, keď súd sa plnením tejto vyživovacej povinnosti otca zaoberal, pritom vychádzal z pomeru medzi výškou príjmu otca a z neho hrađených potrieb seba, okrem výdavkov bývania, v tom čase 17 ročného H. a 14 ročného E. a skoro 3 ročnej X. a 1 ročného Z., u ktorých skonštatoval, že podiel vyživovacej povinnosti musí byť podstatne nižší s tým, že po tom, čo matka oboch mal. detí nastúpila po rodičovskej dovolenke do zamestnania (družka otca) sa môže vo väčšej miere podieľať na potrebách týchto dvoch mal. detí. Je nesporné, že v čase rozhodovania súdu o znížení výživného na mal. E. B. otec si vo vzťahu k mal. E. (ani H.) neplní vyživovaciu povinnosť svojou osobnou starostlivosťou, príp. starostlivosťou o domácnosť, v ktorej žijú s matkou, ako matka mal. E. (a H.), ktorá sa o mal. E. a H. osobne stará a hradí výdavky na domácnosť sama, na ktorú skutočnosť súd v zmysle § 62 ods. 4 ZoR prihliadal. Naproti tomu, už len samou skutočnosťou, že otec býva v spoločnej domácnosti so svojimi mal. deťmi X. a Z., sa o ne osobne stará (otec uviedol, že mal. Z. opatruje v čase, keď mu to pracovné povinnosti dovoľia, aby znížil výdavky na opatrovateľku (ktorú si podľa právoplatného rozsudku 20 P/1387/2010 môže s matkou týchto mal. detí dovoliť), stará sa o ich spoločnú domácnosť úhradou nákladov spolu s ich matkou, opravami, ktoré je potrebné v domácnosti vykonať, ako to uviedol v návrhu, na čo je dôvodné pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom X. a Z. rovnako prihliadať v zmysle § 62 ods. 4 ZoR.

Odôvodnenie, že plnenie si vyživovacej povinnosti otca k mal. E. B. spôsobuje napätie vo vzťahu k jeho priateľke, s ktorou majú mal. deti X. a Z., toto sú irelevantné skutočnosti vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti otca k mal. E. B..

Ako zmenu pomerov, ktoré odôvodňujú zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom, nemožno vyhodnotiť ani skutočnosť, že otec mal. E. B. so svojou družkou Z. H. spoločne nehospodária. Nesporne, vychádzajúc z vyjadrenia otca a písomného vyjadrenia Z. H., žijú v spoločnej domácnosti ako v čase konania vo veci 20P/137/2010 v byte, ktorý im spoločne patrí, potom obaja majú spoločne povinnosť hradiť všetky náklady súvisiace s bývaním a so spoločnou domácnosťou, v ktorej žijú s nimi aj mal. deti X. a Z..

Zvýšenie splátky na hypotéku za spoločný byt cca o sumu 100,- Eur nie je bez ďalšieho takou okolnosťou, ktorú by bolo dôvodné vyhodnotiť ako zmenu pomerov odôvodňujúcu zmeniť súdne rozhodnutie vo veci 20P/137/2010 v zmysle návrhu otca. Otec neuviedol, že s bankou ohľadne výšky splátky rokoval a pri preukázaní, že príjem otca a jeho priateľky, s ktorou majú dve mal. deti, ku ktorým majú obaja vyživovaciu povinnosť, má narastajúcu, nie klesajúcu tendenciu oproti času rozhodovania vo veci 20P/137/2010 (otec t.č. 1.034,- Eur/903,- Eur oproti 813,- Eur, priateľka 774,37 Eur oproti 497,39 Eur), tzn., že ich príjmy sa zvýšili, dostatočne pokrývajú zvýšenú splátku za úver, ktorý splácajú spoločne (za byt, ktorý majú v spoločnom vlastníctve). Pri vyhlásení otca, že i. pravidelné výdavky sa nezmenili, potom je nutné vychádzať z právoplatného rozsudku OS Martin vo veci 20P/137/2010, ktorý k povinnosti otca platiť zvýšené výživné na mal. Jozefa a Martina uviedol, že „...je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť zvýšené výživné aktuálne spolu na obidve deti 270,- Eur...“

Zníženie príjmu na 30 % z pôvodného platu v konaní preukázané nebolo, vychádzajúc zo mzdového listu otca za rok 2013 a 1.-3. mesiac 2014, z ktorého sú preukázané vyplatené sumy na účet otca a tieto nie sú krátené v zmysle vyjadrenia otca. Rozhodne sa jeho príjem neznižil. Aj v prípade, ak by tomu tak bolo z dôvodu, ktorý otec uviedol (trestné stíhanie pre neplnenie vyživovacej povinnosti na mal. Jozefa) a súčasne rozhodnutím ÚPSVaR zo dňa 7.11.2013, č. MT3/HN/SOC/2013/44676 (č.l. 45) preukázané, že matke je vyplácané náhradné výživné vo výške 25,51 Eur mesačne na mal. E., potom by súd na túto okolnosť nemohol prihliadať v zmysle ust. § 75 ods. 1 druhá veta ZoR, podľa ktorého na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Uvedené zákonné ustanovenie je

tiež dôvodné aplikovať aj na výdavok otca súvisiaci so zakúpením nového počítača za situácie, keď zamestnávateľ na výzvu súdu nepotvrdil, že nový počítač bol pre otca nevyhnutný v súvislosti s výkonom povolania.

Pokiaľ priateľka otca mal. E. B. a matka ich spoločných mal. detí X. a Z. v písomnom vyjadrení zo dňa 18.3.2014 (č.l. 62-63) žiadala o vylúčenie z posudzovania v tomto konaní, súd v tejto súvislosti poukazuje, že posudzovanie príjmu a majetkových pomerov na strane priateľky otca maloletého Jozefa bolo podstatné z dôvodu vyhodnotenia možností a schopností otca pre plnenie si jeho vyživovacej povinnosti na mal. E. pri akceptovaní vyživovacej povinnosti aj na spoločné deti, ktoré otec mal. E. má so svojou priateľkou Z. H. a ku ktorým, tj. k mal. X. a Z. má vyživovaciu povinnosť aj jeho priateľka ako ich matka. To, že žijú v spoločnej domácnosti, vychovávajú spoločne svoje dve mal. deti, je podstatnou okolnosťou, ktorú súd vo vzťahu k posudzovaniu vyživovacej povinnosti otca k mal. E. musel brať do úvahy; pokiaľ otec mal. E. žije v spol. domácnosti s matkou mal. X. a Z., hoci nie sú manželmi a nemajú vyživovaciu povinnosť v zmysle ust. § 71 ZoR (vyživovacia povinnosť medzi manželmi), majú navzájom voči sebe morálnu povinnosť si navzájom pomáhať, spoločne sa starať o spoločnú domácnosť, v ktorej spolu bývajú, deliť sa o výdavky na spoločné bývanie a spolu majú zákonnú vyživovaciu povinnosť rodičov k ich spoločným deťom v zmysle § 62 a nasl. ZoR. Potom bolo podstatné posúdiť aj majetkové pomery na strane priateľky otca a matky ich spoločných detí, Z. H.. Ak otec mal. Jozefa a jeho priateľka Z.G. H., ako to vyplýva z vyjadrenia otca v návrhu a z vyjadrenia jeho priateľky zo dňa 18.3.2014, majú vzťahové problémy v súvislosti s povinnosťou otca plniť si vyživovaciu povinnosť voči mal. E. podľa právoplatného rozsudku OS Martin č.k. 20P/137/2010-242 zo dňa 7.12.2012, je táto skutočnosť pre posúdenie zmeny pomerov pre účely zmeny rozhodnutia o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 ZoR právne irelevantnou skutočnosťou.

Zdravotné problémy otca dokladované zdravotnou kartou v zmysle č.l. 76-78 nebolo možno vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov. Zdravotná karta preukazuje, že pacient bol zaradený do ambulancie dňa 18.6.2010, tj. krátko po začatí konania vo veci vedenej pod sp.zn. 20P/137/2010, ktoré sa začalo dňa 4.5.2010. Podľa týchto záznamov otec v roku 2010 absolvoval tri návštevy, v roku 2011 absolvoval 14 návštev u lekára, v roku 2012 do rozhodnutia súdu 20P/137/2010 (7.12.2012) 5 návštev a potom v r. 2013 6 návštev (poslednú 9.9.2013). Z uvedeného vyplýva, že právoplatné rozhodnutie súdu o zvýšení výživného nie je práve tou okolnosťou, kvôli ktorej zanedbáva svoj zdravotný stav, čo sa týka problémov so zubami, nakoľko návštevy u zubára absolvoval aj v čase konania 20P/137/2010 a preto táto okolnosť nemôže byť dôvodom pre prijatie stanoviska súdu o zmene pomerov na strane otca vo vzťahu k jeho návrhu na zníženie výživného tak, aby mu súd mohol vyhovieť.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu. V danom prípade išlo o konanie, ktoré mohlo začať i bez návrhu (§ 78 ods. 1 ZoR) a neboli zistené zvláštne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov. Preto súd rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. a/ OSP, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného Zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).